

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jozefinstituut te GENK

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 47225
Instelling Sint-Jozefinstituut
Directeur M. NIJS
Adres Hasseltweg 383 - 3600 GENK
Telefoon 011-26.40.30
Fax 011-26.40.39
E-mail mail@sint-jozefinstituut.be
Website http://www.sint-jozefinstituut.be

Bestuur van de instelling VZW Onderwijscentrum Bokrijk
Adres Hasseltweg 383 - 3600 GENK

Scholengemeenschap SGKSO Sint-Maarten
Adres Collegelaan 9 - 3600 GENK

CLB Vrij CLB Regio Genk
Adres Zevenbonderstraat 80 - 3600 GENK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 03/06/2013, 04/06/2013, 05/06/2013, 06/06/2013,
07/06/2013

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 07/06/2013

Datum bespreking verslag met de instelling 27/06/2013

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Dirk Diepers
Teamleden Henri Christiaen
Bart Maes
Walter Van den Brandt
Marie-Rose Van Nooten

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Plastische opvoeding in de A-stroom (leerplan 2008/044).....	7
3.1.1.2 Socio-economische initiatie in de eerste graad van de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	8
3.1.1.3 Cultuurwetenschappen en gedragswetenschappen in aso tweede graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2006/0279/001)	10
3.1.1.4 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050).....	12
3.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan 2012/001, leerplan 2002/008)	13
3.1.1.6 Duits in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplan 2006/030).....	15
3.1.1.7 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/050)	16
3.1.1.8 Nederlands in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/008)	18
3.1.1.9 Apotheek, toegepaste biologie, toegepaste chemie en (toegepaste) fysica in tso derde graad in de studierichting Farmaceutisch-technisch assistent en in tso Se-n-Se in de studierichting Apotheekassistent (leerplannen D/2004/0279/046, D/2012/7841/010, D/2005/0279/018 en D/2012/7841/067).....	19
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	22
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Professionalisering	23
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	23
4.2 Begeleiding.....	24
4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding.....	24
4.3 Evaluatie.....	25
4.3.1 Evaluatiepraktijk	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	29
6.1 Wat doet de school goed?.....	29
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	29
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	30
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	30
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Jozefinstituut is een secundaire school met een zesjarige structuur die studierichtingen aanbiedt van de A-stroom, het aso en het studiegebied Chemie van het tso.

Het opvoedingsproject is geënt op de Lasalliaanse onderwijsvisie. Het beleidsteam waakt over de toepassing van de basiswaarden van die visie. Dit draagt bij tot de versterking van de collegialiteit, de betrokkenheid en de leerlinggerichtheid. De participatieve besluitvorming en de open communicatiecultuur verhogen het welbevinden van de personeelsleden en de leerlingen.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een representatief staal van vakken uit de basisvorming en het specifiek gedeelte. In alle onderzochte structuuronderdelen worden de leerplandoelstellingen voldoende gerealiseerd, met uitzondering van het vak economie in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde van de derde graad aso. In de studierichtingen Apotheekassistent en Farmaceutisch-technisch assistent is de leerplanrealisatie een voorbeeld van goede praktijk. In sommige aso-richtingen kan de invulling van de eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie meer volgens de verwachtingen van de overheid verlopen.

De school heeft aandacht voor de brede en harmonische vorming van de leerlingen.

Voor de meeste onderzochte vakken beantwoordt de uitrusting afhankelijk van het leslokaal aan de materiële vereisten van de leerplannen. Een aantal leslokalen ogen afgeleefd of zijn niet evenwaardig uitgerust.

Het bereikte studierendement in het vervolgonderwijs scoort matig. Minder dan in vergelijkbare Vlaamse scholen schrijven afgestudeerden in aan een hogeschool of universiteit. Het studiesucces na het eerste academiejaar ligt ook lager dan de Vlaamse referentiewaarden.

Om de algemeen didactische en vakgebonden deskundigheid van haar leraren te verhogen, stimuleert de school nascholing. Zij benut daarvoor zowel interne als externe expertise. Bij gebrek aan een degelijk nascholingsplan wordt de professionalisering echter niet coherent ingevuld en kan het effect ervan op de onderwijspraktijk onvoldoende worden nagegaan.

De sociale en emotionele begeleiding sluit aan bij het opvoedingsproject van de school. Het past binnen het streven naar een leerlinggerichte en open schoolcultuur waarbij kansen worden geboden aan wie het moeilijk heeft. In het verlengde hiervan wil het Sint-Jozefinstituut een sanctiearme school zijn waarin zowel de leerlingenbegeleiders als de leraren vlot toegankelijk zijn voor de leerlingen. Het aangename leer- en leefklimaat, de beperkte spijbelproblematiek en het geringe aantal orde- en tuchtmaatregelen tonen aan dat de school in haar opzet slaagt. Uit het vakkenonderzoek blijkt evenwel dat niet alle leraren de leerlinggerichte opvoedkundige visie vertalen naar een adequate didactische aanpak in hun lessen.

De school heeft geen visie op haar evaluatiepraktijk uitgeschreven. De didactische invulling van de leerlingenbeoordeling wordt aan de verantwoordelijkheidszin en de expertise van de vakgroepen en leraren overgelaten, met tot gevolg dat de kwaliteit ervan sterk uiteenloopt. Het vakkenonderzoek wijst bijvoorbeeld uit dat het leerplan niet altijd als referentiekader voor de evaluatie wordt gebruikt en dat kennis, vaardigheden en attitudes niet altijd evenwaardig in rekening worden gebracht. De leerlingenrapporten en individuele synthesebladen bevatten onvoldoende relevante feedback over het presteren van de leerlingen. Op vaak weinig zeggende commentaren volgen nauwelijks remediërvorstellen. Wanneer de school B- of C-attesten uitreikt, motiveert zij die niet uitvoerig.

De school heeft aandacht voor kwaliteitszorg, maar ze doet dit nog niet systematisch of op basis van operationeel geformuleerde en meetbare doelen. De directie ziet in dat er ruimte is om het kwaliteitsbeleid te verbeteren en gaf al aanzetten om de vakgroepwerking te versterken.

De onderwijsinspectie besluit dit verslag met een gunstig advies. Zij vertrouwt op het engagement en de professionaliteit van het schoolteam om de vastgestelde tekorten en verbeterpunten bij te sturen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	plastische opvoeding	
Graad 1 Moderne wetenschappen		socio-economische initiatie
Graad 2 ASO Economie	Nederlands	economie
Graad 2 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		Duits, economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	Nederlands	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Duits
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen		Duits
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde		Duits
Graad 3 TSO Apotheekassistent		apothek, stage, toegepaste biologie, toegepaste ecologie, toegepaste fysica
Graad 3 TSO Farmaceutisch-technisch assistent		apothek, fysica, stage, toegepaste biologie, toegepaste chemie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Plastische opvoeding in de A-stroom (leerplan 2008/044)

Voldoet

De vakgebonden eindtermen en de leerplandoelstellingen worden met voldoende diepgang en evenwichtig gerealiseerd. De evaluatiepraktijk kan kwaliteitsvoller worden ingevuld.

Onderwijsaanbod De leerstofbehandeling verloopt gestructureerd en doordacht. De artistieke opdrachten stimuleren de verbeeldingskracht en het creatief vermogen van de leerlingen. Het palet aangereikte twee- en driedimensionale grafische technieken is gevarieerd en er is aandacht voor de integratie van ICT en moderne media in de lessen. Het waarnemingsteken en de behandeling van de leerstof kunstinitiatie bekleden een belangrijke plaats in het jaarprogramma.

Op een aantal punten kan de onderwijskwaliteit nog verbeteren. De studie van de beeldaspecten kan explicieter verlopen (ET 9) en de realisatie van beeldend werk kan uitvoeriger door documentatieverzameling, schetsmatig ontwerp en/of experimenteel onderzoek worden ingeleid.

Na afloop beoordelen de leerlingen de opdrachten aan de hand van een vragenlijst. Dat de leraren bereid zijn om hun didactisch handelen te laten evalueren en waar nodig bij te sturen, is een voorbeeld van goede praktijk.

Onderwijsorganisatie De jaarplannen bevatten relevante informatie en ondersteunen de leerplanrealisatie. De praktische opdrachten en de theoretische leerstofgehele worden aan de leerplandoelstellingen en eindtermen getoetst, zodat hiaten en overlappings in de leerplanbehandeling vlot worden opgespoord en weggewerkt. Tot het uitwerken van een transparante verticale leerlijn komt het evenwel nog niet. De schoolleiding staat positief tegenover de muzisch-creatieve vakken en de vorming van het symbolisch bewustzijn van de leerlingen. Naast het vak plastische opvoeding in de eerste graad wordt in alle eerste leerjaren van de tweede graad aso wekelijks een uur 'seminarie artistieke opvoeding' gegeven. Daarnaast komt het vak esthetica gedurende een lesuur per week in alle studierichtingen van de derde graad aso aan bod.

In de gebouwen wordt leerlingenwerk tentoongesteld, waardoor de beeldend-creatieve vakken er moeiteloos in slagen zich te profileren.

Uitrusting De school reserveert twee lokalen voor het vak plastische opvoeding. Het lokaal in het hoofdgebouw is uitgerust met de minimaal vereiste leermiddelen en biedt plaats aan groepen tot hooguit een vijftiental leerlingen. Een tweede vaklokaal is voorlopig gehuisvest in een afgeleefd paviljoen. De ruimte straalt de identiteit van het vak niet uit en niet alle vereiste leermiddelen zijn er aanwezig. Eind volgend schooljaar zou een gerenoveerd atelier in dienst worden genomen.

Evaluatiepraktijk Voor het evalueren van het leerlingenvoerwerk hanteren de leraren, afhankelijk van het type opdracht, een zeztal beoordeleingscriteria. Er gaat veel aandacht naar de technische uitvoering en de toepassing van de beeldcomponenten lijn, waarneming, kleur en vormgeving. De attitudinale evaluatie beperkt zich tot het beoordelen van algemene attitudes zoals stiptheid, orde of inzet. Vakspecifieke attitudes worden niet aantoonbaar in rekening gebracht, wat weegt op de validiteit van de evaluatiepraktijk. De aanzetten die worden gegeven om tot zelf- en peerevaluatie te komen zijn voorbeelden van goede praktijk, niet in het minst omdat de hiervoor ontwikkelde instrumenten tot stand zijn gekomen na brede collegiale consultatie in de school.

Leerbegeleiding De relatie tussen de leerlingen en de leraren wordt gekenmerkt door aangename en respectvolle omgangsvormen. Het leerproces wordt veelal ondersteund met doordacht opgestelde werkbladen en informatiebundels. Dat de vakterminologie aan de hand van woordenlijsten wordt toegelicht, is een voorbeeld van goede praktijk. Dat niet alle opgaven worden ingeleid met opdrachtfiles, al dan niet voorzien van een stappenplan, is een verbeterpunt. De gevolgde denkprocessen worden niet altijd uitvoerig geïllustreerd. Vaak zijn de ideeontwikkeling, de documentatieverzameling of het gevoerde experimenteel onderzoek onvoldoende zichtbaar in de leerlingendocumenten. De werkmappen met alle ondersteunende documenten blijven in de school, waardoor de leerlingen thuis niet over alle informatie beschikken.

Deskundigheidsbevordering Jaarlijks worden een drietal formele vakgroepvergaderingen georganiseerd waarop zowel praktische als didactische thema's worden geagendeerd. Daarnaast reflecteren de leraren vaak informeel.

3.1.1.2 Socio-economische initiatie in de eerste graad van de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is dus valide.

Onderwijsaanbod De specifieke leerplandoelstellingen worden vanuit de contexten consumenten, gezinnen en gemeenschap vrij evenwichtig en diepgaand behandeld. Deze doelstellingen worden gerealiseerd met aandacht voor de leefwereld van de leerlingen. De belangstelling en de motivatie worden hierdoor aangescherpt. Doorheen het curriculum wordt voldoende aandacht geschonken aan de eenduidige betekenis van de kernbegrippen (zie ook examens). Vanuit een pedagogische taakbekommernis wordt het lesmateriaal aangevuld met extra werkbundels rond loonberekeningen, participatie en vraag versus aanbod. Op het einde van het jaar plant men enkele lessen over de basisbeginselen van boekhouden. Dit wordt veeleer opgevat als een vorm van studiekeuzebegeleiding naar het eerste leerjaar van de tweede graad in de pool economie. De link met de gemeenschappelijke doelstellingen en de specifieke doelstellingen is gering. Men doet de nodige inspanningen om de leerlingen de vooropgezette attitudes en vaardigheden van het leerplan eigen te maken. Dit slaat in hoofdzaak op de bereidheid om samen te werken en op het nauwkeurig

opvolgen van instructies bij het uitvoeren van opdrachten. Deelaspecten van het onderzoekend leren worden ingeoeft en toegepast via groepswork en projectwerking. De leerlingen leren hierbij omgaan met cijfergegevens, tabellen en eenvoudige grafieken. Bij de twee projecten worden een aantal dwarsverbindingen met het vak wetenschappelijk werk gelegd (milieu en mobiliteit). In de samenwerking tussen beide vakken zit ongetwijfeld nog een progressie. Een andere uitdaging ligt in de nog systematischere toepassing van het in het leerplan uitgewerkte didactische model (punt 4.4).

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De verbinding tussen leerinhouden en moderne media in de klaspraktijk kan volgens de leraren nog verbeterd worden. De leerlingen zijn vertrouwd met ICT-zoekopdrachten, tevens wordt het elektronische platform ingeschakeld ter ondersteuning van de lespraktijk. Een pluspunt is dat in de eerste week van het schooljaar de leerlingen worden geoefend in het gebruik van internet, rekenbladen en tekstverwerker en dit in aansluiting op de lessen ICT in de eerste graad. Dit verhoogt ontegensprekelijk hun vaardigheidsniveau.

Evaluatiepraktijk De toets- en takenfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatieve karakter ervan wordt goed bewaakt via de regelmatige terugkoppeling naar de leerlingen. De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde. De examenvragen zijn inhoudsrelevant en evenwichtig gespreid over de afgewerkte leerstof. Bij parallelle klassen met verschillende leraren worden de examenvragen gezamenlijk opgesteld. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling. Er is een hergebruik van examenvragen vastgesteld, wat uiteraard de objectiviteit van de evaluatie op termijn kan hypothekeren.

Leerbegeleiding De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Ze ontvangen regelmatig feedback over hun leervorderingen en kunnen rekenen op ondersteuning en remediëring. De richtlijnen voor de ICT-opdrachten zijn duidelijk en overzichtelijk opgesteld, alsook de werkbundels. Ze bieden de leerlingen een houvast bij de uitwerking ervan. Een aandachtspunt blijft het constant bewaken van de correcte spelling van moeilijke woorden en van de zinsopbouw in de werkboeken.

Deskundigheidsbevordering De verslagen van de vakgroepwerking bevatten voldoende aandachtspunten met betrekking tot de deskundigheidsverruiming in relatie tot het leerplan. Via (in)formeel werkoverleg houdt men de vakinhoudelijke kennis op peil. In het teken van de verdere professionalisering zijn de leraren vragende partij om de samenhang met het vak economie te versterken. Een gezamenlijk werkpunt is het overleg rond de kwaliteitseisen bij evaluatie.

3.1.1.3 Cultuurwetenschappen en gedragwetenschappen in aso tweede graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2006/0279/001)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate door de leerlingen bereikt. De studieresultaten zijn gebaseerd op een leerplangericht aanbod en op een voldoende valide evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is voor beide vakken goed afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen. De opbouw van het leerproces is erop gericht om leerlingen stapsgewijs en grondig met de leerstof aan de slag te laten gaan. Dikwijls wordt aangesloten bij de leefwereld van de leerlingen en bij de actualiteit. Er is voldoende aandacht voor het actief verwerven en verwerken van de leerstof en voor het maken van toepassingen op concrete vraagstukken. Vooral in cultuurwetenschappen gaat dit gepaard met een sterke historische contextualisering. Er is aandacht voor de samenhang van begrippen en denkkaders binnen en tussen beide vakken. Er zijn ook pogingen om de werking af te stemmen op vakken van de basisvorming, maar dit kan nog verder worden uitgediept naar meer inhoudelijke leerplangerichte dwarsverbindingen. Zoals het leerplan vraagt, wordt ook gewerkt aan het leren onderbouwen en presenteren van standpunten en is er voldoende groepswork.

Voor beide vakken zijn er enkele doelen die niet of te oppervlakkig worden aangeboden. Deze hiaten worden veroorzaakt door de keuze voor uitbreidingsdoelen, door eigen toevoegingen en door een soms onevenwichtige verdeling van de tijdsbesteding over de verschillende thema's. Er rest te weinig tijd voor sommige doelen die op het einde van het schooljaar nog aan bod moeten komen. Zo is in gedragwetenschappen de aandacht te beperkt voor de doelen in verband met 'ouderdom' in het eerste leerjaar van de tweede graad en voor enkele aspecten van het thema 'individu en organisaties' in het tweede leerjaar. In cultuurwetenschappen gaat te weinig aandacht naar ethische en juridische aspecten van reclame in het eerste leerjaar en naar enkele doelen in verband met kunst in het tweede leerjaar. Wat dit laatste betreft, is het aanbod tijdens het huidige schooljaar vollediger dan tijdens het vorige schooljaar.

De opdrachten in het kader van de onderzoekscompetentie zijn te weinig doelgericht op de leerplandoelen afgestemd en maken nog geen deel uit van een progressieve opbouw. Er is aandacht voor verschillende onderzoeksmethoden, maar de leerlingen worden nog onvoldoende uitgedaagd om de deelvaardigheden van de onderzoekscompetentie afzonderlijk en in samenhang te leren toepassen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is een afspiegeling van het onderwijsaanbod. Enkele doelen komen niet of met onvoldoende diepgang aan bod, maar het beheersingsniveau sluit goed aan bij het leerplan. Er is een goede verhouding tussen reproductie, inzicht en toepassing. Er wordt geëvalueerd aan de hand van taken, opdrachten, toetsen en examens. De vraagstelling op de toetsen is meestal representatief voor de lespraktijk. De toetsen voor dagelijks werk en de aard van vragen en opdrachten zijn doorgaans een afspiegeling van het beheersingsniveau dat gevraagd wordt bij de examens. De vraagstelling op examens is in een aantal gevallen gevarieerd en

uitdagend. Er is daarbij aandacht voor transfer aan de hand van nieuw aangeboden actuele voorbeelden, artikels, casussen en statistisch materiaal. Er is een beperkte aanzet tot het gebruik van meer gevarieerde evaluatievormen en tot het geven van verantwoordelijkheid aan de leerlingen via zelf- en peerevaluatie.

De eindresultaten voldoen voor beide vakken bij de meeste leerlingen. Indien er tekorten zijn voor de onderzochte vakken, vallen deze samen met tekorten voor andere vakken.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding is sterk, maar kan nog aan kracht winnen door een meer gestroomlijnde aanpak. De beginsituatie van instromers wordt geanalyseerd aan de hand van een te verwerken instappakket en persoonlijke gesprekken. Er is daarbij aandacht voor studiemotivatie en leerstrategieën.

Het leerklimaat is aangenaam, stimulerend en veilig. Het grotendeels zelf ontwikkeld studiemateriaal is doorgaans goed gestructureerd en sterk gedocumenteerd. In het eerste leerjaar cultuurwetenschappen bevat de cursus ook een overzicht van te bereiken doelen, wat richting en structuur geeft aan het leren. Er is verder aandacht voor structuur via leerstofoverzichten en dia's.

Mondelinge leertips ondersteunen het leren, vooral in voorbereiding op toetsen en examens. Deze tips zijn nog niet samengebracht tot een coherent geheel dat aansluit bij de eindtermen leren leren. Het leren wordt verder ondersteund door een aantal activerende werkvormen en door nogal wat leerbevorderende opdrachten. Begrippen en concepten worden binnen relevante contexten aangebracht. De instructietaal sluit goed aan bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en maakt complexe begrippen en redeneringen toegankelijker. Voor sommige leerstofonderdelen zijn er begrippenlijsten, maar de functie ervan is niet altijd duidelijk.

De leerlingen worden van nabij opgevolgd. Toetsen en examens worden aangewend met het oog op klassikale of individuele remediëring. Extra begeleiding gebeurt informeel en ad hoc en wordt niet gecommuniceerd of geregistreerd. De verbeterde toetsen en examens en de reflectievragen bij elk examen worden aangewend om over het eigen leren na te denken en om remediëring zo gericht mogelijk te kunnen opzetten. De begeleidingsplannen voor leerlingen die extra zorg nodig hebben, worden opgevolgd.

Uitrusting De infrastructuur en de leermiddelen zijn niet ondersteunend voor een vlotte leerplanrealisatie. Er is geen vaklokaal. Sommige lessen gaan door in lokalen zonder beamer of internetaansluiting. Voor opdrachten waarin ICT wordt gebruikt, wijken leraren noodgedwongen uit naar computerlokalen. Het digitaal platform van de school wordt functioneel aangewend om informatie door te geven en door de meeste leraren ingezet als didactisch instrument.

Deskundigheidsbevordering De deskundigheid, de betrokkenheid en de zorg voor de kwaliteit van de opleiding zijn groot. Zo zorgen de leraren voor vrijwel permanent geactualiseerd cursusmateriaal. Ze spannen zich in om de kwaliteit en het profiel van de studierichting in de school te verstevigen. De opleiding kan verder worden versterkt en de individuele capaciteiten kunnen nog beter worden benut door meer diepgaande samenwerking te realiseren op het vlak van aanbod, evaluatie en begeleiding.

3.1.1.4 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is dus valide.

Onderwijsaanbod De kennis van de leerplanvisie en het inzicht in het leerplanconcept bevorderen de leerplangerichtheid. Conform de leerplanvisie slaagt men erin om leerinhouden, werkvormen en media op een behoorlijk niveau aan elkaar te koppelen. Een creatieve curriculumverruiming geschiedt via groepswerken, presentaties, beursspel en in het verlengde daarvan een extra item rond het rendement van een obligatie. Globaal bekeken, wordt het actualiteitsprincipe voldoende toegepast. De doelstellingen in verband met algemene vorming en sociabiliteit worden bereikt. De thema's en opdrachten met een ethische inslag illustreren dit. Een valkuil is dat de leerlingen gebruik maken van gedateerde leerboeken qua cijfermateriaal en tekstfragmenten (zie verder de examens). Via digitale weg beoogt men om de informatie up-to-date te houden.

De leerplanrealisering binnen het geheel van de zes thema's verloopt vrij diepgaand en evenwichtig. Wat de algemene economie betreft, doet men de nodige inspanningen om de onderlinge verwevenheid in het complexe economische raderwerk door de leerlingen te laten duiden en te verklaren. Ze worden vertrouwd gemaakt met de basisprincipes en de concepten die nodig zijn om het economisch denken mogelijk te maken. Via de opgaven en probleemstellingen leren de leerlingen nadenken en redeneren over economische wetmatigheden en verschijnselen. De grafische analyses en interpretaties worden hierbij voldoende ingeoefend.

In het luik bedrijfswetenschappen worden de kernitems voldoende vooropgezet, zoals de primaire kostenverkenning en de eenvoudige ratioberekening met als sluitstuk het boekhoudkundige luik. Daarnaast wordt ook voldoende aandacht besteed aan het ondernemingsplan, het ondernemersbudget en het vaststellen van het kritische punt.

De leerlingen verwerven intrinsieke leermotivatie door middel van het actief en onderzoekend leren. Alle lessen vinden plaats in het informaticalokaal, wat het zelfsturend leren onder begeleiding sowieso bevordert. De leerlingen zijn ermee vertrouwd om met behulp van ICT informatie te selecteren, te ordenen en te bewerken en om uitkomsten te formuleren. Daarnaast wordt het elektronische platform ingeschakeld. Er kan aangetoond worden met welke taken en opdrachten de leerlingen aspecten van de specifieke eindtermen van de onderzoekscompetentie realiseren. In het systematischer laten formuleren en hanteren van onderzoeksvragen zit echter nog een groeimarge. Daarnaast ontbreekt een leerlijn om het werken aan de onderzoekscompetentie doorheen de graden gelijkgericht aan te pakken.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar dat frequent wordt ingezet. Computerondersteunend onderwijs komt regelmatig aan bod. De ICT-geletterdheid van de leerlingen is op peil.

Evaluatiepraktijk De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde: de leerlingen weten wat van hen verwacht wordt. De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatief karakter van de evaluatie wordt geconcretiseerd door regelmatige en ondersteunende feedback. De examens zijn verzorgd opgesteld. De vraagstelling is evenwichtig verspreid over de behandelde leerstof. In het verlengde van de ICT-integratie tijdens de klaspraktijk wordt tevens een computerexamen georganiseerd. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling. De vraagstelling overstijgt het louter kennisgerichte, maar kan soms eigentijdser opgebouwd worden. De inpassing van de actualiteit verloopt wisselend. Een schaduwkant is de inpassing van gedateerde tabellen en tekst(fragmenten). Ook het hergebruik van examenvragen valt op. Het staat buiten kijf dat dit op termijn de objectiviteit van de evaluatie kan hypothekeren. De (onderzoeks)opdrachten worden op basis van een uitgewerkt schema zorgvuldig beoordeeld met aandacht voor tussentijdse bijsturingsmomenten.

Leerbegeleiding Er is een reële pedagogische taakbekommernis, waarbij de leerlingen worden ondersteund. Ze kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en eventueel inhaaltoetsen. Tijdens de uitvoering van de (onderzoeks)opdrachten worden ze gepast begeleid.

Deskundigheidsbevordering Er is een intrinsieke leerbereidheid voor het vak. Men heeft oog voor het op peil houden en bevorderen van de deskundigheid. Een diepgaand overleg over de inhoudelijke aspecten van de evaluatie en over de onderzoekscompetentie (leerlijn) ontbreekt. Men is vragende partij voor een nauwere samenwerking met het vak socio-economische initiatie.

3.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan 2012/001, leerplan 2002/008)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor het vak Nederlands voldoet. De eindtermen Nederlands worden geïntegreerd aangeboden en verwerkt in functionele contexten. De evaluatiepraktijk is nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. Sommige leslokalen zijn onvoldoende uitgerust.

Onderwijsaanbod De leerplanrealisatie voldoet. Voor het komende schooljaar staat een herschikking van de leerinhouden op het programma waarin de vier vaardigheden op een meer geïntegreerde en authentieke communicatieve manier zullen worden aangeboden. In beide leerjaren resulteert de horizontale samenwerking in een gezamenlijke jaarplanning en gelijkaardige proefwerken. De verticale samenwerking en het werken met leerlijnen zijn nog onvoldoende eindtermgericht ingevuld. Vooral in het tweede leerjaar situeren de taaltaken zich op de verwerkingsniveaus die in de leerplandoelstellingen aangegeven worden. Voor lezen steunt de leerplanrealisatie op structurerende en beoordelende verwerkingsniveaus. De leerlingen krijgen voldoende verschillende tekstsoorten met verschillend leesdoel aangereikt. Het werken met strategieën en attitudes, die peilen naar het kunnen kiezen en toepassen, is voor de leerling niet altijd voldoende zichtbaar (ET 19). Strategieën worden nog niet voldoende overdraagbaar benaderd vanuit een systematiek voor het ontsluiten van

teksten.

De algemene leerplandoelstelling, die taalbeschouwing breed opvat als reflectie die talig handelen begeleidt, is zelden herkenbaar in het eerste leerjaar. Daar resulteert de overwegend kennisgerichte onderwijspraktijk van spraakkunst en spelling in productgerichte taken en opdrachten. De nadruk op kennisoverdracht voor spraakkunst en spelling verhindert de reflectie door de leerlingen over hun eigen taalvaardigheid. Vormen van zelfevaluatie komen daar dan ook zelden voor evenals de reflectie op de eigen schrijfproducten. De afstemming van de beide leerjaren in functie van het nieuwe leerplan is dan ook een uitdaging voor de vakgroep.

Evaluatiepraktijk De toetsen en taken dagelijks werk voor de lesgroepen Economie zijn gelijkaardig aan die van de andere lesgroepen. De drie proefwerken worden in gezamenlijk horizontaal overleg opgesteld. De vaardigheden luisteren, schrijven, spreken worden volgens de leraren permanent geëvalueerd. In de praktijk is de evaluatie eerder periodiek en gericht op het product.

Er is een verschil in evaluatie van de proefwerken tussen de twee leerjaren. In het eerste leerjaar is de beoordeling evenredig verdeeld over de vier taalvaardigheden enerzijds en taalbeschouwing (spraakkunst, spelling en woordenschat) anderzijds. In het tweede leerjaar is taalbeschouwing ruimer opgevat, zoals het leerplan vraagt, met meer aandacht voor strategieën en literatuur. Voor een aantal proefwerkvragen in het eerste leerjaar is het niet duidelijk welke eindterm of leerplandoelstelling wordt beoogd.

Leerbegeleiding Er is voldoende ruimte voor inbreng en interactie met de leerlingen in een aangenaam leef- en leerklimaat. De leerlingen worden betrokken bij het leerproces. Leerlingen met specifieke moeilijkheden krijgen bijkomende ondersteuning.

Indien nodig wordt de remediëring (extra uitleg, bijles, oefeningen op elektronisch leerplatform) geïndividualiseerd. Recent hebben de leraren de remediëringsoefeningen zowel op papier als elektronisch gebundeld. Voor de drie graden werden leerlijnen opgesteld. Om operationeel te kunnen worden ingezet ter ondersteuning van het didactisch proces zijn deze nog onvoldoende duidelijk gericht op de realisatie van de eindtermen.

Uitrusting Door de beperkte accommodatie en omdat sommige lokalen onvoldoende zijn uitgerust, kunnen nieuwe media niet altijd worden ingezet tijdens de lessen.

Deskundigheidsbevordering De meeste leraren volgden recent nascholing rond de invoering van het nieuwe leerplan Nederlands. De gevolgde nascholing wordt doorgegeven aan collega's via verslagen.

3.1.1.6 Duits in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplan 2006/030)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. Met een kwaliteitsvol onderwijsaanbod gekoppeld aan de leerplandoelen wordt een behoorlijk studiepeil bereikt. De evaluatie is onvoldoende geënt op de specifieke eindtermen

Onderwijsaanbod De vier vaardigheidsvelden worden evenwichtig geïntegreerd in het leerstofaanbod.
Doorgaans wordt authentiek luister- en leesmateriaal aangeboden. Er is aandacht voor de vaardigheidsontwikkeling en intercultureel leren. Spreken en schrijven worden geoefend aan de hand van gevarieerde functionele taaltaken. De luistervaardigheid wordt ontwikkeld door het vlotte en verzorgde taalgebruik van de leraren. Jammer genoeg is het consequent gebruik van de doeltaal in interactie met de leerlingen niet altijd aanwezig. De taalkundige component wordt nog onvoldoende werkbaar aangeboden. Het toepassen van compensatiestrategieën (bijv. luister-, lees-, spreek-, schrijftechnieken herkennen en transfereren, grammaticale schema's efficiënt gebruiken, reflecteren over talen) kan meer functioneel geïntegreerd (SET 10, 11) worden aangebracht met oog voor bronnengebruik.
De vakgroep moet zich inzetten om het zelfstandig en gedifferentieerd leren van de leerling te verhogen evenals de beheersing van de vaardigheden. De leermiddelenmarkt en een groot aanbod van interactieve grammaticaoefeningen op het internet zijn hiertoe geschikt. De zelfredzaamheid van de leerling verbeteren, vraagt een gemeenschappelijke aanpak met de tweede graad.

Evaluatiepraktijk De rapportering is uitsluitend cijfermatig.
In parallelklassen worden dezelfde beoordelingscriteria gebruikt.
Toetsresultaten voor dagelijks werk worden gecommuniceerd met weinig schriftelijke toelichting bij de leerprestaties.
In de evaluatie van de proefwerken verhouden kennis en vaardigheden zich op evenwichtige wijze. Dit evenwicht gaat evenwel verloren in de toetsing voor dagelijks werk waarin de vaardigheden ondervertegenwoordigd zijn.
De vakgroep bewaakt nog onvoldoende de evaluatie aan de specifieke eindtermen.
De evaluatie van de taalkundige component wordt nog onvoldoende contextueel ingebed. Ook in het bestrijken van de verschillende taxonomische niveaus van een geïntegreerde evaluatie is er nog een groeimarge.

Leerbegeleiding Het rustige klasklimaat en de open onderwijsstijl stimuleren de betrokkenheid van de leerlingen. Zij worden met activerende taaltaken uitgenodigd om te participeren aan het onderwijsleerproces. De professionele taakbekommernis van de leraren manifesteert zich zowel in het bepalen van de beginsituatie en het aanbrengen van studietips als in de remediëring.

Uitrusting De leraren maken gebruik van de aanwezige leermiddelen. Via het elektronisch leerplatform worden de leerlingen ondersteund in het leerproces.

3.1.1.7 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet niet

De specifieke eindtermen in verband met de onderzoekscompetentie worden onvoldoende gerealiseerd. De evaluatie is wel representatief voor de behandelde leerstof.

Onderwijsaanbod Het onderzoek naar de leerplanrealisatie levert een wisselend kwaliteitsbeeld op. Enerzijds wordt er onvoldoende aandacht geschonken aan het actief en onderzoekend leren en in het bijzonder aan een volwaardige invulling van de onderzoekscompetentie. Anderzijds zit de realisering van de overige leerplandoelstellingen overwegend op schema.

Het laten ontwikkelen van de onderzoeksvaardigheden bij de leerlingen is een van de algemene doelstellingen van het leerplan. De algemene ontwikkeling en de sociabiliteit worden als algemene doelstellingen wel behoorlijk ingevuld. De leerlingen leren bewust te zijn van het feit dat socio-economische vraagstukken eveneens een ethische kant hebben.

Door de vrij klassieke benadering van het vak geraakt de leerplanvisie ondergesneeuwd. Concreet komt het hierop neer dat leerlingen te weinig vertrouwd worden gemaakt met het zelfsturend leren (punt 4.4.2 van het leerplan). Hierin spelen de onderzoeksopdrachten een belangrijke rol. Via deze opdrachten verwerven de leerlingen immers de nodige onderzoekscompetenties. Zoals het leerplan aanstipt, kunnen ze doorheen de behandeling van de opeenvolgende hoofdstukken ook aandacht krijgen. Dit kon niet voldoende aangetoond worden. Het groepswork rond de begroting bevat bijvoorbeeld slechts enkele deelaspecten van het werken aan de onderzoekscompetentie.

Het omvangrijker project 'Casino' in het eindjaar kan de toets van de kwaliteit niet doorstaan met een volwaardige onderzoeksopdracht over een economisch vraagstuk. Bij de leerlingen moet het inzicht groeien dat het onderzoek voldoende diepgang moet bezitten en dat de onderzoekscompetentie maar kan verworven worden doorheen een uitgewerkt traject. Het uitklaren van het onderzoeksprobleem, het bespreken van het stappenplan, de geregelde feedback over de vorderingen en de tussentijdse rapportering zijn hierbij belangrijke schakels. Daarbij moeten de leerlingen zich het handelingsrepertoire eigen maken door zelf de onderzoeksvraag en deelvragen concreet te formuleren, te plannen, uit te voeren en bij te sturen.

Wat de realisering van de overige doelstellingen betreft, ontstond er vorig jaar enige tijdsdruk met betrekking tot het laatste hoofdstuk 'Economische fluctuaties'. De leerlingen zijn vertrouwd met de basisprincipes en -concepten van de economie. Via de leerinhouden en de specifieke leerplandoelstellingen analyseren ze de theoretische referentiekaders en economische wetmatigheden. De grafische analyses en interpretaties komen hierbij voldoende aan bod. De functionele wiskundige benadering getuigt soms van een te geringe uitdaging voor de leerlingen. De steeds terugkerende lineaire vergelijkingen illustreren dit. In het vak wiskunde maken de leerlingen nochtans kennis met exponentiële vraagstukken en afgeleiden.

In het luik bedrijfswetenschappen komen de vijf dimensies van het ondernemen voldoende aan bod. Vertrekkende van de bedrijfseconomische feitelijkheid, cases en toepassingen worden de leerlingen inzicht bijgebracht in de financiële organisatie en planning van de ondernemingen en in de onderliggende bedrijfseconomische context.

Het beschikbare lesmateriaal is niet volledig inhoudsrelevant. Een ernstige handicap voor de leerlingen zijn de leerboeken waarin de macro-economische gegevens en de tekstfragmenten gedateerd zijn. Er zijn weinig aanwijzingen dat er in de klaspraktijk systematisch een oplossing wordt gezocht via digitale informatiebronnen. Dat zet een rem op het probleemoplossend werken vanuit geactualiseerde contexten (zie verder de examens).

Een creatieve curriculumverruiming geschiedt hoofdzakelijk via het complementair deel, zoals met de mini-onderneming, de bedrijfsbezoeken en de module over contracten en verzekeringen. Het is daarom verwonderlijk dat op schoolniveau nog niet gecheckt werd of het totale curriculum economie in aanmerking komt voor het aanvullend getuigschrift bedrijfsbeheer.

Uitrusting De minimale materiële vereisten van het leerplan - tevens actueel bronnenmateriaal - zijn beschikbaar. Voor bepaalde toepassingen en taken wordt het elektronische platform aangewend. De ICT-integratie in de klaspraktijk staat aan het begin van een ontwikkelingstraject. Daardoor is er geen echt zicht op de ICT-geletterdheid van de leerlingen. Er is een merkbare breuklijn met de tweede graad, die dringend moet gedicht worden.

Evaluatiepraktijk De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatief karakter van de evaluatie wordt verzekerd door regelmatige en ondersteunende feedback. De examenvragen liggen in het verlengde van de toetsen en taken. Ook de actualiteit wordt ingepast, vooral bij de taken en mondelinge examens. De schriftelijke examens zijn verzorgd opgesteld en evenwichtig gespreid over de behandelde leerstof. De puntenverdeling is duidelijk en er wordt zorgvuldig gecorrigeerd. In relatie tot de behandelde leerplandoelstellingen en inhouden is de evaluatie representatief. De vraagstelling overstijgt het louter reproductieve. Sommige vragen kunnen wel eigentijdsder geformuleerd worden. De mondelinge examens worden georganiseerd met onder meer een aselece trekking uit een batterij van interessante vragen. Er was evenwel geen schriftelijke informatie beschikbaar over de verbetering en de motivering van de puntentoekenning. Een schaduwkant is de inpassing in de vraagstelling van gedateerde gegevens en teksten, naast een hergebruik van examenvragen over de schooljaren heen. Dat een continu hergebruik de objectiviteit van de evaluatie op termijn kan hypothekeren, hoeft geen betoog. De hiaten in het werken aan de onderzoekscompetentie weerspiegelen zich in de evaluatie ervan (zie punt 5 van het leerplan).

Leerbegeleiding Geïnspireerd door het opvoedingsproject is er een reële pedagogische bekommernis. De leerlingen worden ondersteund en kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en eventueel bijlessen. Er moet rekening gehouden worden met een instroom van leerlingen zonder voorkennis. In aanloop naar de examens worden er duidelijke verwachtingen gesteld.

Deskundigheidsbevordering Men is vragende partij voor een nauwere samenwerking met het vak socio-economische initiatie. Een diepgaand overleg over de inhoudelijke aspecten van de evaluatie en over het opstellen van een leerlijn voor de onderzoekscompetentie ontbreekt. De nodige deskundigheid is nog niet volledig verworven inzake het werken aan het actief en onderzoekend leren.

De inspectie is van oordeel dat de schoolleiding voldoende kwaliteitswaarborgen kan bieden om het probleem inzake de onderzoekscompetentie op te lossen. Het tekort geeft dan ook geen aanleiding tot een advies gunstig beperkt in de tijd

3.1.1.8 Nederlands in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/008)

Voldoet

Het leerstofaanbod is voldoende gericht op de verbreding en verdieping van de communicatieve vaardigheden. De evaluatie is niet altijd representatief en wordt nog niet voldoende gebruikt om het leerproces aan te sturen.

Onderwijsaanbod De realisatie van de te bereiken eindtermen en leerplandoelstellingen wordt voldoende evenwichtig gespreid over taalvaardigheid, taalbeschouwing en literatuur. De inhouden worden momenteel grotendeels aangeboden als kennis en vaardigheden. De attitudes waarmee leerlingen taaltaken en opdrachten uitvoeren, worden zelden duidelijk opgenomen in het leerproces. Voor het komende schooljaar staat een herschikking van de leerinhouden op het programma waarin de vier vaardigheden op een meer geïntegreerde en authentieke communicatieve manier zullen worden aangeboden. Momenteel is de behandelde leerstof vooral gericht op de literaire component met oog voor de culturele ontwikkeling van de leerlingen. Specifieke leerinhouden zoals taalvariatie herkennen en literaire teksten in hun culturele, historische, politieke en sociale context plaatsen, krijgen voldoende lestijd. Zakelijke teksten worden gestructureerd en verwerkt of gepast gepresenteerd. Duidelijke leesstrategieën, die leerlingen de nodige leervaardigheden (informatie-, onderzoeks-, selectie-, reflecteervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid) aanreiken om verschillende tekstsoorten te ontsluiten en zelfstandigheid op te bouwen, worden vooral in de complementaire lesuren project gerealiseerd. Ook het leren rapporteren en presenteren wordt vooral in de projecturen geoefend en geëvalueerd. Er wordt aangesloten bij de tekstsoorten die het leerplan opsomt. De taaltaken voor spreken, luisteren en schrijven situeren zich op de verwerkingsniveaus van de eindtermen. Een efficiënte herschikking van de te realiseren eindtermen over de lesuren Nederlands en de projecturen zal het coachen van de leerlingen bij het uitvoeren van de taaltaken vergemakkelijken.

Evaluatiepraktijk Hoewel de leraren aangeven luisteren en schrijven permanent te evalueren is de evaluatie doorgaans periodiek en productgericht. Er zijn aanzetten tot peer- en zelfevaluatie. Leraren hebben het moeilijk met het evalueren van vakattitudes. Het is niet altijd duidelijk volgens welke criteria de opdrachten van de leerlingen worden beoordeeld gezien de taaltaken doorgaans standaard worden geëvalueerd voor de criteria taal en inhoud. Het duidelijk informeren van de leerlingen over de verwachtingen van het leerplan en het sturen van het leerproces door met duidelijke criteria voor de beoordeling van luister-, lees-, spreek- en schrijfvaardigheidstaken te werken, kan een transparante evaluatie enkel ten goede komen. Hier kan de vakgroep inspirerend werken.

Leerbegeleiding Het onderwijsleergesprek, aangestuurd door bevlogen leraren, overheerst. Tijd om leerlingen te coachen is er onvoldoende. Daardoor worden de aangewende strategieën nodig om de taaltaken tot een goed einde te brengen onvoldoende duidelijk gemaakt. De kritische reflectie door de leerling op efficiëntie en effectiviteit over het eigen handelen in de voorbereiding van de taalkaak, het uitwerken en het terugblikken na de taalkaak is nog geen alledaagse praktijk in het leerproces. Wel proberen de leraren met enkele aanzetten van zelfevaluatie en evaluatie van medeleerlingen het leerproces te begeleiden. De individuele feedback op luister- en spreekvaardigheid krijgt weinig ruimte tijdens de les om te kunnen begeleiden naar zelfstandig leren. De leraren zijn steeds bereid om de leerlingen meer uitleg te verschaffen.

Uitrusting De aanbevolen materiële uitrusting is ergens in de school beschikbaar. Multimedia-voorzieningen en middelen tot ICT-integratie zijn beperkt inzetbaar.

3.1.1.9 Apotheek, toegepaste biologie, toegepaste chemie en (toegepaste) fysica in tso derde graad in de studierichting Farmaceutisch-technisch assistent en in tso Se-n-Se in de studierichting Apotheekassistent (leerplannen D/2004/0279/046, D/2012/7841/010, D/2005/0279/018 en D/2012/7841/067)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden goed tot zeer goed gerealiseerd. De evaluatie is transparant en valide en de leerlingenresultaten zijn behoorlijk.

Onderwijsaanbod De vaststellingen hebben betrekking op de vakken apotheek (farmaceutische plantkunde, farmaceutische technologie, geneesmiddelenleer, parafarmacie met cosmetologie en voedingsleer als invulling, toxicologie, tarificatie en wetgeving), stage apotheek, toegepaste biologie, toegepaste chemie, fysica in Farmaceutisch-technisch assistent en toegepaste fysica in Apotheekassistent.

In beide studierichtingen beantwoordt de opleiding ruim voldoende aan de wettelijke vereisten van het 'Koninklijk besluit van 5 februari 1997 betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van farmaceutisch-technisch assistent en houdende vaststelling van de lijst van handelingen waarmee deze laatste door een apotheker kan worden belast'.

De leerplannen worden behoorlijk tot zeer goed afgewerkt. Van een aantal vakken staat de leerplanrealisatie onder druk omdat de school de lesuitval die de blokstages veroorzaken, niet compenseert. Toch krijgen ook daar de

meeste leerplandoelstellingen nog een voldoende grondige en leerplangerichte invulling, met aandacht voor de verplichte leerlingpractica.

Tussen de apotheevakken is er een zeer goede samenhang die de realisatie van het opleidingsprofiel versterkt. Deze samenhang is er ook met toegepaste biologie en chemie. Met (toegepaste) fysica is dat slechts beperkt het geval omdat men de fysische verschijnselen die op farmaceutische producten of in het menselijk lichaam een uitwerking hebben, te weinig bij de leerinhouden van het leerplan betreft (diffusie, osmose, viscositeit, capillariteit, luchtvochtigheid, smelten en stollen). Hoofdzakelijk heeft dit te maken met een gebrek aan gezamenlijke leerplanstudie. Deze studierichtingen hebben namelijk geen aparte vakgroep voor het specifiek gedeelte.

De geïntegreerde proef (GIP) en de wettelijk verplichte stage zijn een voorbeeld van goede praktijk. Beide worden zorgvuldig georganiseerd en regelmatig opgevolgd. De stage maakt deel uit van de GIP en zorgt ervoor dat de leerlingen het werk in een officina in al zijn facetten leren kennen.

Uitrusting De school heeft voor elk vak minstens één goed uitgerust vaklokaal waarin alle practicalessen plaatsvinden. De meeste van deze lokalen zijn verouderd en beantwoorden daardoor niet aan de hedendaagse infrastructuurvereisten. Wettelijk mag dit, maar ze vergen wel een verhoogde aandacht voor veilig werken. De chemielaboratoria moeten nog van een nooddouche voorzien worden.

Voor het tarifieren heeft de school geen digitaal programma. De leraren kiezen ervoor om de leerlingen manueel te leren tarifieren omdat ze daardoor de correcte procedure veel inzichtelijker verwerven. Tijdens hun stage maken de leerlingen wel kennis met het digitaal tarifieren.

Leerbegeleiding In de lessen heerst een aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. De meeste leerlingen zijn gemotiveerd en bereid tot meewerken en studeren. De leraren hanteren een goede mix aan werkvormen voor leerstofaanbod, instructie en leerlingenwerk. In de overwegend kennisgerichte vakken (farmaceutische plantkunde, geneesmiddelenleer, parafarmacie, toxicologie en wetgeving) overheerst de doceervorm en wordt het onderwijsproces sterk gestuurd aan de hand van doelgerichte leergesprekken. Actief leren komt vooral voor in de overwegend vaardigheidsgerichte vakken (farmaceutische technologie en tarificatie), de GIP en de stage. In mindere mate is dat ook het geval in de natuurwetenschappelijke vakken. Daar wordt vooral het probleemoplossend denken frequenter geoefend, door middel van oefeningen en denkvragen.

De leerlingen kunnen voor bijkomende uitleg steeds bij hun leraren terecht, ook buiten de lessen. Het digitaal platform wordt voor remediëring en differentiatie nog niet ingezet, hoewel dat voor deze heterogene leerlingengroep heel geschikt is. De meeste leerlingen stromen immers in via diverse studierichtingen uit andere scholen. In Apotheekassistent gebeurt dat soms ook na een mislukt aanvangsjaar in het hoger onderwijs. Niet al deze leerlingen hebben echter een toereikende wetenschappelijke

vooropleiding genoten. Daarom overweegt de school om vanaf volgend schooljaar, voorafgaand aan de inschrijving, een vrijblijvende oriënteringsproef in te richten. Leerlingen die daar slecht op scoren kunnen dan nog een andere studiekeuze overwegen.

Evaluatiepraktijk Omdat de kennisinhouden vrij omvangrijk zijn, nemen de leraren tijdens het schooljaar veel toetsen af. Hiermee stimuleren ze de leerlingen om de behandelde leerstof regelmatig te studeren en voorkomen ze grote leerachterstanden.

De examenopgaven getuigen van een degelijk studiepeil, zijn transparant en voldoende valide, maar niet in alle vakken volledig betrouwbaar om het bereiken van de leerplandoelstellingen te meten: bij een aantal opgaven kan het antwoord geraden of door eliminatie van de keuzemogelijkheden gevonden worden, waardoor een correct antwoord geen uitsluitsel geeft over het kennen en kunnen van de leerlingen. Bovendien kan men met deze vragen het denkproces van de leerlingen niet volgen, wat essentieel is bij denkvrAGEN en oefeningen. Ook het hergebruik van identieke examenopgaven in opeenvolgende schooljaren tast de betrouwbaarheid van de evaluatieresultaten aan, vooral van leerlingen die het leerjaar overdoen. Cumulatieve vragen geven geen correct beeld van het kennen en kunnen van de leerlingen indien ze geen antwoord kunnen geven op de eerste vraag. Dat antwoord is immers vereist voor het oplossen van de volgende vragen.

De evaluatie van de GIP en de daaraan verbonden stage is voorbeeldig. De vereiste attitudes en vaardigheden voor de handelingen waarmee een apotheker een farmaceutisch-technisch assistent kan belasten, zijn in eenduidige, handelingsgerichte vragen omgezet. Dit maakt een scherpe beoordeling mogelijk. Ook voor het eindwerk zijn er duidelijke criteria opgesteld.

De leerlingenresultaten zijn behoorlijk in alle leerjaren. Op jaarbasis komen er weinig tekorten voor en waar er zijn, komen ze meestal bij meerdere vakken voor, vooral bij leerlingen met onvoldoende wetenschappelijke voorkennis.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

Het beleid rond de deskundigheidsbevordering vertrekt niet van een visie en wordt vooral praktisch ingevuld.

De school beschikt over een nascholingsplan dat een aantal vaag geformuleerde doestellingen en beleidsprioriteiten bevat. Hoe die doelstellingen tot stand komen of op grond van welke criteria de nascholingsprioriteiten worden bepaald, is niet altijd duidelijk. Volgens het Decreet van 8/05/2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs bevat een nascholingsplan “op een samenhangende wijze alle vormingsinspanningen die erop gericht zijn de kennis, vaardigheden en attitudes van de personeelsleden van de instelling te ontwikkelen, te verbreden of te verdiepen en begeleidingsinitiatieven die gericht zijn op organisatieontwikkeling.” Bij gebrek aan coherentie beantwoordt het nascholingsplan slechts gedeeltelijk aan die beschrijving.

De school voert geen gefundeerd of systematisch onderzoek naar de professionaliseringsbehoeften op niveau van de leraren en vakgroepen. De nascholingsnoden worden veeleer op basis van informele contacten vastgesteld of het beleid gaat in op suggesties van graadcoördinatoren en leraren. De directie moedigt het volgen van nascholing aan en stimuleert de vakgroepen om hun verantwoordelijkheid met betrekking tot de eigen deskundigheidsontwikkeling op te nemen. Zo wordt van hen verwacht dat zij de kwaliteit van de leerplanrealisatie in eigen rangen bewaken en waar wenselijk de vakinhoudelijke professionaliteit aanscherpen.

Momenteel hanteert de school bij de invulling van haar nascholingsbeleid uiteenlopende kanalen. Ze gaat in op het aanbod van het Vlaams Lasalliaans Perspectief (VLP), vaardigt leraren af naar nascholingsinitiatieven van de Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst (DPB) en organiseert jaarlijks een pedagogische studiedag waarop zowel externe als interne deskundigen samenwerken. Naast het externe professionaliseringsaanbod wil de schoolleiding de intern aanwezige expertise maximaal benutten als hefboom voor kwaliteitsverbetering. Ervaren leraren worden waar mogelijk naast jonge collega's geroosterd en onderling lesbezoek wordt gestimuleerd. Aan de leden van de vakgroepen wordt gevraagd om de eigen deskundigheid met alle collega's delen. Uit hun verslagen blijkt evenwel dat niet alle vakgroepen hierin hun verantwoordelijkheid ten volle opnemen.

Het nascholingsaanbod wordt gecommuniceerd via het elektronisch platform van de school, de brochures van de begeleidingsdienst van het VLP, de mededelingen van de DPB en de valven in de lerarenkamer. Het feit dat dit niet veel verder gaat dan het louter doorschuiven van informatie wijst op een veeleer vrijblijvende en pragmatische houding van het beleid met betrekking tot een aantal aspecten van de deskundigheidsbevordering.

De financiële middelen voor nascholing worden correct aangewend. De analyse van de nascholingsgegevens toont echter aan dat de deelnemingsgraad aan externe professionaliseringsinitiatieven leraargebonden sterk varieert. Sommigen volgen zelden of nooit nascholing, terwijl anderen de eigen professionaliteit zowel vakinhoudelijk als pedagogisch op peil houden. Om te verhinderen dat leraren ongemotiveerd op nascholingen intekenen, stelt de schoolleiding bewust geen minimaal aantal deelnames per leraar en per schooljaar voorop.

Bij gebrek aan gerichte gegevensverzameling en -analyse kan de school het rendement van het gevoerde nascholingsbeleid niet objectief beoordelen. Het beleidsteam legt de effecten die het beoogt met allerhande professionaliseringsinitiatieven niet vast en heeft daardoor geen helder zicht op de impact van alle geleverde inspanningen op de klaspraktijk.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Het opvoedingsproject van de school vormt het referentiekader voor de sociale en emotionele begeleiding. Centraal staan een leerlinggerichte, open schoolcultuur en het bieden van kansen aan wie het moeilijk heeft. Deze visie kent een breed draagvlak. De school vertaalt haar aspiraties in een aantal doelgerichte preventieve en curatieve maatregelen en acties. Aansluitend bij deze visie heeft de school haar sanctioneringsbeleid uitgewerkt. Het Sint-Jozefinstituut wil een sanctiearme school zijn. De nadruk ligt op preventie, op een herstelgerichte schoolcultuur en op het alert zijn op de mogelijke signaalfunctie van probleemgedrag. Het aangename leer- en leefklimaat, de beperkte spijbelproblematiek en het geringe aantal orde- en tuchtmaatregelen tonen aan dat de school goed in haar opzet slaagt.

De sociale en emotionele begeleiding is structureel geïntegreerd in de globale leerlingenbegeleiding. De school investeert in leerlingenbegeleiders die zijn opgeleid in heel wat deelaspecten van sociale en emotionele begeleiding. Hun takenpakket is vastgelegd, ze zijn zeer toegankelijk en alle betrokkenen weten waarvoor ze op hen een beroep kunnen doen. Ze maken deel uit van de cel leerlingenbegeleiding die een centrale rol speelt in het bepalen en opvolgen van begeleidingsacties. Deze cel communiceert gericht met de betrokken leerling, ouders, klastitularis, begeleidende klassenraad of anderen. Om de eventuele begeleiding zo efficiënt mogelijk te maken, zorgt de school voor een informatierijke intake van nieuwe leerlingen.

Opvallend is de door het schoolteam gedragen preventieve aanpak. De school streeft goede en laagdrempelige relaties na tussen leraren en leerlingen. De doorlichting toont aan dat leraren inderdaad dicht staan bij de jongeren, beschikbaar en toegankelijk zijn. De leraar als opvoeder is de eerste verantwoordelijke voor het creëren van de beoogde schoolcultuur en voor het opvangen van signalen. Niet alle leraren slagen er in deze leerlinggerichte opvoedkundige benadering te vertalen naar een leerlinggerichte didactische aanpak van het leerproces. De school neemt verder nog tal van initiatieven die bijdragen tot een preventieve aanpak en tot het gewenste schoolklimaat. Voorbeelden hiervan zijn onthaaldagen voor eerstejaars, vriendschapsdagen of de leerlingenraad in de derde graad.

De remediëring van sociale en emotionele problemen is eveneens op het principe van laagdrempeligheid gebaseerd. Elke leraar kan als 'groene leraar' vanuit een vertrouwensband door leerlingen worden aangesproken. Vanuit deze eerstelijnsopvang wordt zo nodig de hulp ingeroepen van de leerlingbegeleiders die op hun beurt naar de gepaste interne of externe ondersteuning zoeken. In het kader van haar sanctioneringsbeleid voert de school een snelle communicatie met ouders en is er begeleiding aan de hand van een goed uitgewerkt stappenplan. De school bouwde specifieke expertise op rond faalangstbegeleiding en door omstandigheden gedwongen ook rond suïcidepreventie en rouwbegeleiding.

De school heeft aandacht voor de resultaten van remediëringsacties bij individuele leerlingen. Ze reflecteert over haar werking op schoolniveau op een veeleer fragmentarische manier. Wanneer bepaalde acties niet succesvol verlopen, wordt nagedacht over een andere aanpak. De school heeft echter nog niet het geheel van de kwaliteit van haar sociale en emotionele begeleiding onder de loep genomen.

De school zorgt voor voldoende ontwikkelingsdynamiek. Zo is er interne bijscholing over bijvoorbeeld drugsbeleid, treedt volgend schooljaar een nieuw pakket 'sociale vorming' in het eerste leerjaar in werking en is het inschrijvingsformulier verder verfijnd. De goede samenwerking met en de inspirerende rol van het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding) vallen hierbij op.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Er ontbreekt een door de vakgroepen gedragen visie op de evaluatiepraktijk. In de lijn van de schoolcultuur hanteert de schoolleiding een pragmatische aanpak. Concreet komt het hierop neer dat het geen traditie is om op schoolniveau diepgaand en geregeld te reflecteren rond de kwaliteitsaspecten van evaluatie, de toepassing van alternatieve evaluatievormen of de evaluatie van het werken aan de onderzoekscompetentie. Er zijn eveneens nog geen initiatieven genomen om over vakattitudes te rapporteren.

Veel zo niet alles wordt overgelaten aan de vakgroepen en leraren. Het gevolg is dat er zich uiteenlopende snelheden voordoen inzake het leerplangericht evalueren. De vakverslagen wijzen trouwens in deze richting.

Op schoolniveau zijn er wel eenduidige afspraken en richtlijnen met betrekking tot de praktische en administratieve organisatie van de evaluatiepraktijk. Deze informatie wordt frequent en helder gecommuniceerd met het korps. De Algemene Pedagogische Richtlijnen (APR) van de onderwijskoepel worden hierbij gevolgd.

Er is een adequate administratieve organisatie van de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Over de praktische en organisatorische aspecten wordt met de leraren, ouders en leerlingen op gepaste wijze en helder gecommuniceerd. Het klassenraadossier bevat in globa voldoende informatie. Aan de andere kant scoort de informatiewaarde van de specifieke documenten - leerlingenrapporten en individuele synthesebladen - vrij laag. De rapportcommentaren zijn geformuleerd in termen van aanmoediging, harder studeren of gaan over gedrag. Kortom, sporen van fijn gestelde diagnoses van zwakke resultaten en van een gepaste remediëring ontbreken. Bepaalde leraren formuleren nauwelijks commentaar of relevante bijsturingsvoorstellen bij opvallende zwakke resultaten!

De schoolleiding benadrukt nochtans het belang en de betekenis van een gestoffeerde motivering, ook bij bepaalde A-attesteringen. Er wordt ook gewezen op een correcte deliberatiehouding. De voorbereiding en de uitvoering van de deliberatie verloopt ernstig en toekomstgericht. Het document 'Deliberatiedossier' vormt de leidraad voor het stellen van een onderbouwde deliberatievraag. Dit document wordt jaarlijks verfijnd en bevat relevante informatie voor de leraren. Er is verder een correcte en zorgvuldige administratieve afhandeling van de processen-verbaal en de notulen.

Het onderzoek binnen de doorgelichte vakken toont aan dat het leerplan voor sommige vakken nog te weinig als referentiekader wordt gebruikt.

Op schoolniveau wordt de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk trouwens te weinig onderzocht. De schoolleiding heeft nog geen acties ondernomen om de examens te screenen op validiteit en op het hergebruik van de vragen (al een opmerking in het vorige doorlichtingsverslag). In het teken van de nakende schooldoorlichting werden de vakgroepen tot reflectie aangezet met betrekking tot het gezamenlijk opstellen van examenvragen bij parallelle klassen en inzake het evenwichtig evalueren van kennis, vaardigheden en attitudes.

De rapportering over de eindresultaten verloopt niet volledig. De B- en C-attesten worden erg beperkt gemotiveerd. Er worden korte (standaard)formuleringen gehanteerd, waardoor niet alle relevante elementen in hoofde van de individuele beslissing voldoende in kaart worden gebracht. Deze vaststelling gelinkt aan de geringe informatiewaarde van de rapporten, stelt de school in een kwetsbare positie bij controversiële beslissingen van de delibererende klassenraad.

De school beschikt nog niet over een stappenplan om een overkoepelende leerplangerichte evaluatiepraktijk te implementeren. Opmerkelijke zwakke resultaten voor bepaalde vakken en het attesteringsbeeld in bepaalde leerjaren zetten nog niet aan tot een kritische zelfreflectie op de eigen onderwijspraktijk. Dit is een gevolg van het ontbreken van een globaal evaluatiebeleid. In het vorig doorlichtingsverslag werd daarop reeds gewezen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school wordt geleid door een directeur met een rijke ervaring en een adjunct-directeur die sinds enkele jaren in dienst is. Beide directieleden vervullen complementaire taken in de dagelijkse schoolwerking en laten zich voor aspecten van het onderwijskundig beleid bijstaan door zes graadcoördinatoren. Zowel voor de opdrachten van de directieleden als voor de coördinatoren zijn functiebeschrijvingen uitgeschreven. Het directieteam werkt gedreven en poogt voor de personeelsleden een veilige, waarderende en motiverende werkomgeving te creëren. De schoolleiding is toegankelijk en vlot aanspreekbaar voor alle participanten.

De schoolvisie is geënt op het Lasalliaans opvoedingsproject waarin sociale betrokkenheid, leerlinggerichtheid, kansen geven, een open kijk op de maatschappij en samenwerking een centrale rol spelen. Het toepassen van de schoolvisie op de verschillende beleidsdomeinen en de brede gedragenheid ervan bewaken, is een voortdurende bezorgdheid van het directieteam. De visie is dan ook impliciet voelbaar in het dagelijkse schoolleven en het handelen van de meeste personeelsleden. Dat vertaalt zich onder andere in een collegiale schoolcultuur, brede betrokkenheid en een bottom-up werkende participatiestructuur.

De directie wil de schoolvisie concretiseren en activeren via jaaractieplannen die zowel didactische als organisatorische aandachtspunten bevatten. De meeste acties worden echter niet consequent naar operationele doelen vertaald, missen een tijdpad of vinden hun beslag onvoldoende in afsprakenkaders op school-, leraren- en leerlingenniveau. Hierdoor, en bij gebrek aan strikte beleidsmatige aansturing en opvolging, slagen niet alle leraren er even goed in om gestelde prioriteiten en geïnitieerde vernieuwingen aan het eigen onderwijskundig handelen te linken. Dat leidt ertoe dat sommige processen zich nog aan het begin van een ontwikkelingstraject bevinden.

Het beleidsteam communiceert en onderhandelt over beleidsaspecten in de decretaal voorgeschreven overlegorganen. Daarnaast wil het met transparante besluitvormingsprocedures en een open communicatieklimaat de gezamenlijke doelgerichtheid versterken. Om de betrokkenheid van het hele korps te verzekeren, doet de directie een beroep op alle beschikbare interne informatiekanalen: de directieraad, de coördinatorenvergadering, de personeelsvergaderingen, de vakgroepenwerking en verschillende vaste of ad hoc opgerichte thematische werkgroepen. Hierdoor creëert zij voor elk personeelslid voldoende kansen tot informele en formele participatie.

Het talenbeleid is voortgevloeid uit het GOK-beleid. De school heeft een duidelijke visie. In haar beleidsplan legt ze de klemtoon op de leesbevordering met het oog op het verhogen van kansen.

De talige beginsituatie van de leerlingen van het eerste leerjaar worden gemeten vanuit een test begrijpend lezen. Op basis van de testresultaten en om tegemoet te komen aan de instroom van leerlingen met een taalachterstand wordt een wekelijks lesuur ingezet om taalzwakke leerlingen klassikaal te ondersteunen in hun leesvaardigheid.

Leerlingen van het vijfde leerjaar worden getest op hun academische taalvaardigheid om de slaagkansen naar het hoger onderwijs in te schalen. Wie de norm niet haalt, krijgt remediëringsoefeningen.

Het taalbeleid wordt geregeld geëvalueerd door de werkgroep. Sterke en zwakke punten worden aangehaald. Zo is de betrokkenheid van de leraren niet-taalkvakken duidelijk een minpunt. Dat de bibliotheken en leeszaaltjes elke middag open zijn voor alle graden is een sterk punt.

De school verzamelt en analyseert gegevens over o.a. de leerprestaties, de studieresultaten in het vervolgonderwijs, het welbevinden van leerlingen, de leerbegeleiding en de studiemotivatie. Daarnaast stelt zij zich open voor externe beoordelingen (IZES-onderzoek, doorlichting) en neemt deel aan 'lerende ontmoetingen' met andere scholen van het Vlaams Lasalliaans Perspectief.

Toch komt de school niet toe aan het stelselmatig doorlopen van de kwaliteitscirkel. De gegevensanalyses leiden nog onvoldoende systematisch tot het formuleren van objectief meetbare doelen die op hun beurt worden vertaald naar verbeteracties. Omdat teveel initiatieven ad hoc of na informele consultatie tot stand komen, genereert de kwaliteitszorg voor een aantal onderwijskundige processen niet het beoogde effect. Het relatief zwakke studierendement van afgestudeerden in het hoger onderwijs leidde bijvoorbeeld niet tot doorgedreven onderzoek naar de evaluatiepraktijk, de leerbegeleiding of de studieoriëntering.

Het beleid heeft zicht op en controle over de organisatieprocessen en op een aantal aspecten van de leerlingenbegeleiding, maar de leerplanrealisatie op studierichtings- en vakkenniveau wordt minder systematisch opgevolgd. Dat de vakgroepen sinds enkele jaren actief worden aangezet tot reflectie over hun didactisch handelen is een eerste stap om hierin verandering te brengen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie in de studierichting Apotheekassistent.
- De leerplanrealisatie in de studierichting Farmaceutisch-technisch assistent.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam leer- en leefklimaat.
- De sociale en emotionele ondersteuning.
- De brede vorming.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het nastreven van het pedagogisch project.
- De participatieve besluitvorming.
- De gedrevenheid van het hele schoolteam.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatie- en rapporteringspraktijk.
- De motivering van de studiebekrachtiging.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de leerplanrealisatie.
- Het kwaliteitszorgbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van het vak economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (geen opvolging door de onderwijsinspectie).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Dirk Diepers de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	